

Objawy zagrożenia i uzależnienia od Internetu mierzonego Kwestionariuszem do Badania Uzależnienia od Internetu, autorstwa Pawłowskiej i Potembskiej u młodzieży polskiej w wieku od 13 do 24 lat

Symptoms of the risk of Internet addiction and symptoms of Internet addiction measured
using Pawłowska and Potembska's Internet Addiction Assessment Questionnaire
in Polish young people aged 13 to 24 years

Beata Pawłowska¹, Emilia Potembska²

¹Katedra i Klinika Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

²Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 w Lublinie

Streszczenie

Celem pracy było określenie rozpowszechnienia zagrożenia uzależnieniem i uzależnienia od Internetu u młodzieży polskiej, w wieku 13-24 lat, ocenianego na podstawie wyników Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Internetu, autorstwa Pawłowskiej i Potembskiej oraz Internet Addiction Test Young.

Grupa badana: Badania przeprowadzono w latach 2010-2011 i objęto nimi 519 osobową (352 kobiet i 167 mężczyzn) grupę polskiej młodzieży, w wieku od 13 do 24 roku życia. Do liceum uczęszczało 206 osób (67 chłopców i 139 dziewcząt), do gimnazjum uczęszczało 113 uczniów (48 chłopców i 65 dziewcząt), studiowało 200 osób (79 mężczyzn i 121 kobiet).

Metody: W pracy zastosowano Internet Addiction Test Young, Ankietę socjodemograficzną oraz Kwestionariusz do Badania Uzależnienia od Internetu (KBUI), autorstwa Pawłowskiej i Potembskiej. KBUI składa się z 50 pytań. Współczynniki rzetelności dla poszczególnych skal wynoszą: dla skali Akceptacja alfa Cronbacha=0,92; dla Gry alfa Cronbacha=0,92; dla skali Funkcja użytkowa, alfa Cronbacha=0,84; dla skali- Uzależnienie od Internetu alfa Cronbacha=0,89; dla skali Pornografia alfa Cronbacha=0,90, a dla skali ogólnej KBUI alfa Cronbacha=0,93. Współczynnik korelacji r-Pearsona obliczony między wynikiem ogólnym KBUI a wynikiem ogólnym Internet Addiction Test autorstwa Young wynosi 0,76. Wykonano test retest, w odstępie miesiąca, na grupie 65 osób i uzyskano następujące współczynniki korelacji dla skal KBUI: Akceptacja $r_{tt}=0,76$; ($p<0,001$); dla skali Gry $r_{tt}=0,83$; ($p<0,001$); dla skali Uzależnienie od funkcji komputera $r_{tt}=0,78$; ($p<0,001$); dla skali Uzależnienie od Internetu $r_{tt}=0,88$, ($p<0,001$); a dla skali Pornografia $r_{tt}=0,60$; ($p<0,001$). Wynik dla skali ogólnej wynosił $r_{tt}=0,84$; ($p<0,001$).

Wyniki: Badani uzyskali średni wynik w KBUI równy 48 punktów, przy odchyleniu standardowym równym 29 punktów. Wynik najniższy w skali ogólnej KBUI wynosił 0, a najwyższy 189 punktów (na 200 punktów możliwych do uzyskania).

Za osoby zagrożone uzależnieniem od Internetu uznano te, które uzyskały w skali ogólnej KBUI wyniki mieszczące się w przedziale od 50 do 109 punktów, czyli w granicach – od wyniku średniego do plus 2 odchylenia standardowego od średniej, a za osoby uzależnione uznano badanych, którzy uzyskali wynik równy lub powyżej 2 odchylenia standardowego od średniej (110 punktów i powyżej).

Z grupy 519 badanych 3,5% spełniało kryteria uzależnienia od Internetu (uzyskali 110 lub więcej punktów) a 34% spełniało kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu. Z grupy 352 kobiet kryteria uzależnienia, mierzone Kwestionariuszem KBUI, spełniało 2,6%, a zagrożenia uzależnieniem od Internetu – 22% badanych. Z grupy 167 mężczyzn, uzależnionych było 6% badanych, a kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu spełniało 57% osób.

Dla porównania, badani uzyskali w Internet Addiction Test, autorstwa Young średni wynik równy 39 punktów (SD=15 punktów). Wynik najniższy wynosił 20, a najwyższy 96 punktów (na 100 punktów możliwych do uzyskania). Według skali IAT Young, kryteria uzależnienia od Internetu spełniało 2,8% badanych (wynik wynoszący 70 punktów i więcej), a zagrożenia tym uzależnieniem – 39,5% (wyniki w przedziale od 40 do 69 punktów).

Normy punktowe, przyjęte przez Young i autorki KBUI są bardzo zbliżone. Za osoby uzależnione od Internetu uznano te, których wyniki zarówno w skali pełnej KBUI, jak i IAT osiągnęły wartości większe od 2 odchylenia standardowego od średniej, a za osoby zagrożone uzależnieniem od Internetu te, których suma punktów w skali pełnej obu Kwestionariuszy mieściła się w przedziale – od wyniku średniego do 2 odchylenia standardowego od średniej.

Wnioski: 1. Znacząco więcej mężczyzn niż kobiet spełnia kryteria uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od Internetu.

Słowa kluczowe: uzależnianie od Internetu, młodzież polska

Abstract

The aim of this study was to determine the prevalence of Internet addiction and of the risk of Internet addiction in Polish youth aged 13–24 years. The prevalence was estimated on the basis of the scores the participants obtained on Pawłowska and Potembska's Internet Addiction Assessment Questionnaire (KBUI) and Young's Internet Addiction Test (IAT).

Participants: The study was conducted in the years 2010–2011 and included a group of 519 Polish youngsters (352 women and 167 men) aged 13 to 24 years. 206 of the participants (67 boys and 139 girls) attended a secondary school, 113 (48 boys and 65 girls) attended a gymnasium, and 200 were university students (79 men and 121 women).

Methods: The study was conducted using Young's Internet Addiction Test, a socio-demographic questionnaire, and Pawłowska and Potembska's Internet Addiction Assessment Questionnaire. KBUI consists of 50 items. The coefficients of reliability for the individual scales were Cronbach's $\alpha=0.92$ for the Acceptance scale; Cronbach's $\alpha=0.92$ for Games; Cronbach's $\alpha=0.84$ for Practical Application; Cronbach's $\alpha=0.89$ for Internet Addiction; Cronbach's $\alpha=0.90$ for Pornography; and Cronbach's $\alpha=0.93$ for the global KBUI scale. Pearson's correlation coefficient (r) between the KBUI global score and the global score for Young's Internet Addiction Test was 0.76. A test-retest was performed within one month on a group of 65 persons, and the following correlation coefficients were obtained for the KBUI scales: Acceptance $r_{tt}=0.76$; ($p<0.001$); Games $r_{tt}=0.83$; ($p<0.001$); Addiction to Computer Features $r_{tt}=0.78$; ($p<0.001$); Internet Addiction $r_{tt}=0.88$, ($p<0.001$); and Pornography $r_{tt}=0.60$; ($p<0.001$). The correlation coefficient for the global scale was $r_{tt}=0.84$; ($p<0.001$).

Results: The participants had a mean score on the KBUI of 48 points with a standard deviation of 29 points. The lowest score on the global KBUI scale was 0 and the highest 189 points (out of a maximum possible score of 200 points).

Persons whose score on the global KBUI scale was within the range of 50 to 109 points, i.e. within the range from the mean score to plus two standard deviations above the mean, were considered to be at risk of Internet addiction, and those whose score was two or more deviations from the mean (110 points and above) were considered addicted.

Out of the 519 participants, 3.5% met the criteria for Internet addiction (scored 110 or more points), and 34% met the criteria for the risk of Internet addiction. In the group of 352 women, 2.6% met the criteria for Internet addiction, as measured using the KBUI Questionnaire and 22% met the criteria for the risk of Internet addiction. In the group of 167 men, 6% were addicted to the Internet and 57% met the criteria for the risk of Internet addiction.

By comparison, the participants had a mean score of 39 points ($SD=15$ points) on Young's Internet Addiction Test. The lowest score on that scale was 20 points and the highest 96 points (out of a maximum possible score of 100 points). 2.8% of the participants who completed the IAT met the criteria for Internet addiction (a score of 70 points or more) and 39.5% the criteria for the risk of this addiction (a score in the range of 40 to 69 points).

The scoring standards adopted by Young and the authors of KBUI are very similar. Persons whose scores both on the full KBUI scale and the IAT were higher than 2 standard deviations from the mean were considered addicted to the Internet, and those for whom the sum of points on the full scale of both questionnaires was within the range from the mean score to two standard deviations above the mean were considered to be at risk of Internet addiction.

Conclusion: 1. Significantly more men than women meet the criteria for Internet addiction and the risk of Internet addiction.

Keywords: Internet addiction, Polish youth

Wstęp

Problem uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od Internetu oraz rozpowszechnienia tego zjawiska wśród młodych ludzi, staje się coraz częściej przedmiotem badań prowadzonych w wielu krajach Europy: w Finlandii [1], w Norwegii [2], we Włoszech [3], w Grecji [4], a także w krajach Azji: w Korei [5], na Tajwanie [6], w Chinach [7] oraz w Stanach Zjednoczonych [8].

Uzyskane wyniki informują, że liczba młodzieży uzależnionej od sieci w Norwegii wynosi około 1-2% [2], 5,4% we Włoszech [3], 5,9% w Grecji [4], 7,5% na Tajwanie [6], 8,1% w Stanach Zjednoczonych [8] oraz 11% w Chinach [7]. Kim i wsp. [5] stwierdzili, że w Korei 1,6% adolescentów spełnia kryteria uzależnienia od Internetu, a około 38% z nich znajduje się w grupie osób zagrożonych tym uzależnieniem. Augustynek [9], na podstawie badań przeprowadzonych wśród 1411 polskich studentów I i III roku Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, w 2001 roku stwierdził, że rozpowszechnienie uzależnienia od sieci wśród studentów wynosi około 0,5%, przy czym częściej występuje ono u mężczyzn. Poprawa [10], w oparciu o wyniki badań z 2006 roku, którymi objął 4 900 osób wskazuje, że 23% osób w Polsce spełnia kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu, a około 1% jest uzależnionych od sieci. Pawłowska i Potembska [11] ujawniły, że

21% dziewcząt w wieku od 16 do 19 roku życia spełnia kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu.

Cel

Celem pracy było określenie rozpowszechnienia zagrożenia i uzależnienia od Internetu u młodzieży polskiej, w wieku 13-24 lat, ocenianego na podstawie wyników Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Internetu, autorstwa Pawłowskiej i Potembskiej oraz Internet Addiction Test Young.

Grupa badana

Badania przeprowadzono w latach 2010-2011 i objęto nimi 519 osobową (352 kobiet i 167 mężczyzn) grupę polskiej młodzieży, w wieku od 13 do 24 roku życia. Do liceum uczęszczało 206 osób (67 chłopców i 139 dziewcząt), do gimnazjum uczęszczało 113 uczniów (48 chłopców i 65 dziewcząt), studiowało 200 osób (79 mężczyzn i 121 kobiet).

Metody

W pracy zastosowano Internet Addiction Test Young [12], Ankietę socjodemograficzną oraz Kwestionariusz do Badania Uzależnienia od Internetu (KBUI), au-

torstwa Pawłowskiej i Potembskiej [13]. KBUI składa się z 50 pytań. Współczynniki rzetelności dla poszczególnych skal wynoszą: dla skali Akceptacja alfa Cronbacha=0,92; dla Gry alfa Cronbacha=0,92; dla skali Funkcja użytkowa, alfa Cronbacha=0,84; dla skali- Uzależnienie od Internetu alfa Cronbacha=0,89, dla skali Pornografia alfa Cronbacha=0,90, a dla skali ogólnej KBUI alfa Cronbacha=0,93. Współczynnik korelacji r-Pearsona obliczony między wynikiem ogólnym KBUI a wynikiem ogólnym Internet Addiction Test, autorstwa Young wynosi $r=0,76$; ($p<0,001$).

Wykonano test retest, w odstępie miesiąca, na grupie 65 osób i uzyskano następujące współczynniki korelacji dla skal KBUI: Akceptacja $r_{tt}=0,76$; ($p<0,001$); dla skali Gry $r_{tt}=0,83$; ($p<0,001$); dla skali Uzależnienie od funkcji komputera $r_{tt}=0,78$; ($p<0,001$); dla skali Uzależnienie od Internetu $r_{tt}=0,88$, ($p<0,001$); a dla skali Pornografia $r_{tt}=0,60$; ($p<0,001$). Wynik dla skali ogólnej wynosił $r_{tt}=0,84$; ($p<0,001$).

Wyniki

Badani uzyskali średni wynik w KBUI równy 48 punktów, przy odchyleniu standardowym równym 29 punktów. Wynik najniższy w skali ogólnej KBUI wynosił 0, a najwyższy 189 punktów (na 200 punktów możliwych do uzyskania).

Za osoby zagrożone uzależnieniem od Internetu uznano te, które uzyskały w skali ogólnej KBUI wyniki mieszczące się w przedziale od 50 do 109 punktów, czyli w granicach – od wyniku średniego do plus 2 odchylenia standardowego od średniej, a za osoby uzależnione uznano badanych, którzy uzyskali wynik równy lub powyżej 2 odchylenia standardowego od średniej (110 punktów i powyżej).

Z grupy 519 badanych 3,5% spełniało kryteria uzależnienia od Internetu, a 34% spełniało kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu. Z grupy 352 kobiet kryteria uzależnienia, mierzone Kwestionariuszem KBUI, spełniało 2,6%, a zagrożenia uzależnieniem od Internetu – 22% badanych. Z grupy 167 mężczyzn, uzależnionych było 6% badanych, a kryteria zagrożenia uzależnieniem od Internetu spełniało 57%.

Dla porównania, badani uzyskali w Internet Addiction Test, autorstwa Young średni wynik równy 39 punktów (SD=15 punktów). Wynik najniższy wynosił 20, a najwyższy 96 punktów (na 100 punktów możliwych do uzyskania). Według skali IAT Young, kryteria uzależnienia od Internetu spełniało 2,8% badanych (wynik powyżej 2 odchylenia standardowego od średniej, wynoszący 70 punktów i więcej), a zagrożenia tym uzależnieniem – 39,5% (wyniki w przedziale od 40 do 69 punktów, między średnią a 2 odchyleniem standardowym od średniej).

Jak można zauważyć normy punktowe, przyjęte przez Young i autorki KBUI są bardzo zbliżone. Za osoby uzależnione od Internetu uznano te, których wyniki zarówno w skali pełnej KBUI, jak i IAT Young osiągnęły

wartości większe od 2 odchylenia standardowego od średniej, a za osoby zagrożone uzależnieniem od Internetu te, których suma punktów w skali pełnej obu Kwestionariuszy mieściła się w przedziale – od wyniku średniego do 2 odchylenia standardowego od średniej.

Dyskusja

Na podstawie przeprowadzonych badań wyznaczono normy punktowe Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Internetu KBUI oraz określono rozpowszechnienie uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od Internetu w grupie polskiej młodzieży, w wieku 13-24 lat. Kryteria uzależnienia od Internetu, mierzonego KBUI spełnia ok. 3,5% młodzieży (2,6% kobiet i 6% mężczyzn), a zagrożenia tym uzależnieniem - 34% osób (22% kobiet i 57% mężczyzn). Kryteria uzależnienia od Internetu, określone na podstawie Internet Addiction Test Young spełnia ok.3%, a zagrożenia uzależnieniem od sieci – ok. 40% badanych.

Otrzymane wyniki badań informują o znacznie mniejszym rozpowszechnieniu uzależnienia od Internetu wśród młodzieży polskiej, w porównaniu do młodzieży z Włoch, Grecji, Tajwanu, Stanów Zjednoczonych oraz Chin. Niepokojące są jednak dane, uzyskane w niniejszej pracy, które wskazują, że w ciągu ostatnich 5 lat [10] liczba młodzieży uzależnionej od Internetu w Polsce wzrosła trzykrotnie, a młodzieży zagrożonej tym uzależnieniem – prawie dwukrotnie.

Wnioski

1. W Polsce kryteria uzależnienia od Internetu spełnia ok.3,5% młodzieży (2,6% kobiet i 6% mężczyzn), a zagrożenia tym uzależnieniem 34% osób (22% kobiet i 57% mężczyzn).
2. Znacząco więcej mężczyzn niż kobiet jest uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od Internetu.

References

1. Kaltiala-Heino R, Lintonen T, Rimpelä A. Internet addiction? Potentially problematic use of the Internet in a population of 12-18 year-old adolescents. *Addict. Res. Theory*, 2004; 12(1): 89-96.
2. Johansson A., Götestam K. Internet addiction: characteristics of a questionnaire and prevalence in Norwegian youth (12-18 years). *Scand. J. Psychol.*, 2004; 45(3): 223-229.
3. Pallanti S, Bernardi S, Quercioli L. J. The Sorter PROMIS questionnaire and the Internet Addiction Scale in the assessment of multiple addictions in a high school population: prevalence and related disability. *CNS Spectrums*, 2006; 11(12): 966-974.
4. Siomos K.E., Dafouli E.D., Braimiotis D.A., Mouzas O.D., Angelopoulos N.V. Internet addiction among Greek adolescent students. *Cyberpsychol. Behav.*, 2008; 11(6): 653-657.
5. Kim K., Ryu E., Chon M.Y., Yeun E.J., Choi S.Y., Seo J.S., Nam B.W. Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey. *Int. J. Nurs. Stud.*, 2006; 43(2): 185-192.

6. Ko C.H., Yen J.Y., Yen C.F., Lin H.C., Yang M.J. Factors predictive for incidence and remission of Internet addiction in young adolescents: a prospective study. *Cyberpsychol. Behav.*, 2007; 10(4): 545-551.
7. Lam L.T., Peng Z.W., Mai J.C., Jing J. Factors associated with Internet addiction among adolescents. *Cyberpsychol. Behav.*, 2009; 12(5): 551-555.
8. Morahan-Martin J., Schumacher P. Incidence and correlates of pathological Internet use among college students. *Comput. Human Behav.*, 2000; 16(1): 13-29.
9. Augustynek A. Osobowościowe determinanty zachowań internetowych. W: Haber L. (red.): *Mikrospołeczność informacyjna*. Kraków, AGH Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, 2001, s. 63-89.
10. Poprawa R. W poszukiwaniu psychologicznych mechanizmów problematycznego używania Internetu. W: M. Sokołowski (red.): *Oblicza Internetu. Internet w przestrzeni komunikacyjnej XXI wieku*. Elbląg: Wydawnictwo PWSZ w Elblągu; 2006, s. 113-124.
11. Pawłowska B., Potembska E. Właściwości psychometryczne Kwestionariusza do Badania Cech Osobowości (KBCO) i jego zastosowanie w badaniu młodzieży zagrożonej uzależnieniem od Internetu. *Curr. Probl. Psychiatrii*, 2010; 11(3): 224-231.
12. Young K.S. *Caught in the net*. New York: John Wiley & Sons; 1998.
13. Pawłowska B., Potembska E. Właściwości psychometryczne Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Internetu (KBUI). *Bad. Schizofr.*, 2009; 10: 310-321.

Correspondence address

Beata Pawłowska
Katedra i Klinika Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
20-439 Lublin, ul. Głuska 1
tel.: 81 744 09 67
e mail: pawlowskabeata@tlen.pl